

Aabenraa Provsti lørdag d. 23. november 2019

Svar fra plancher om "Hvorfor går vi i kirke?"

Kan lide ro og fred i Kirken og fællesskab
For at høre Guds ord/prædiken
For at få syndernes nådige forladelse
Kirken er et fri-rum, fristed
Vi finder ro
Tradition
Være sig selv i fællesskab
Tiden ophører
Modtage og få sat ord på egen livssituation, roen, trygheden
Modtage/høre/tilbede/samle/udfordre/udfordres i fællesskab
Møde Gud og mennesker og få fred i sjælen
Hjælp mig med at finde mig selv
Kultur
Giver livsmod i hverdagen
At bevare min tro
Roen + erfaringen af gudstjenesten på krop og sjæl (ikke kun ord)
Aktualiseringen af evangeliet
Samhørighed med Gud
Værdierne: Respekt, ro, det fysiske fællesskab om Guds ord
Frirum til fordybelse og ro
Nadveren
Være sammen i Guds Ånd, der møder os i kirken
Nærvær mellem Gud og mennesker
Tekster kombineret med salmer – samspil – deraf en ny oplevelse hver gang
Fastholde sognets kultur
Ro og genkendelighed i ritualer
Rammer, hvor man er tilstede med/i sig selv
For at synge
For at føle mig som del af et fællesskab
Glæder mig til prædiken
Fordi det er rart ikke at skulle tænke og argumentere
Det er en vane, og jeg kan ikke undvære at høre Guds ord talt til mig ind i mit liv
Finde ro
En tryghed, at noget er større end én selv
Fællesskab og gensidig respekt
Fællesskab – god prædiken – musikken
Høre Guds ord, slippe hverdagen, styrkes i troen, stilhed, gentagelse med variation
Høre Guds ord, prædiken, genkendelighed
Ro, Salmesang, Velsignelsen
For min egen og for fællesskabets skyld
Rummet, forkyndelsen

Hvordan er gudstjenesten et rum, hvor vi møder Gud?

Individuelle tanker skrevet på små Post-it sedler

Et rum, hvor musikken og ordet mødes
Et rum, hvor musik og ord går hånd i hanke
Et rum, hvor alt er givet og sker uden egen præstation
Der er plads til de store ord
Plads til at komme med sit i ro og til opfyldelse
Det er Guds hus – en ramme for mødet
Kirken med indhold er Guds hus
Vi går derhen med forventning om nærværet
Under nadveren
Ved dåben
I ordene (ordenes rum), i teksten
I det fysiske rum
I gudstjenestens ritualer
Fordi Gud er tilstede i bl.a. velsignelsen og nadveren
Fordi Kristus er opstanden og selv er til stede sammen med os
I gennem ritualerne
Fordi vi hører Guds ord
Fordi det er Guds hus
Ritual: beskyttelse mod præstens luner
Fortrolighed
Tryghed
Deltage >< overvære
Glæde
Stemthed
Fællesskab: Præst, organist, sanger, kirketjener, menighed
Koncentration – Bedeslag aktiverer modtagelighed, en åbenhed og forventning for Guds nærvær på en særlig måde
Respekt for helligstedet
Noget (rytme) som leder så jeg kan modtage/give ro
Hvor jeg kan give slip – finde ro (ritualer)
Får noget med som giver mening – en forståelse
Henvendelse til mig som giver mening – og plads til jeg kan henvende mig (sang mm.)
Stilhed – Vi møder Gud i kirkerummet
Rart at være i rummet
Kunsten taler
Læsninger, prædiken, sang
Velsignelsen, evangeliet, med den indre ro
Helheden – faste rammer/tryghed
Vi møder Gud i gudstjenesten, fordi Gud møder os der
Vi er delagtige i det, fordi vi svarer
Nadver, velsignelse, sang + frikvarter + gudstjenesterummet (det hellige rum)

❖ Hvad betyder prædiken for hvordan vi møder Gud i gudstjenesten?

Betyder meget, har en passende længde ca. 15-20 min.
Man kan udvide sit billede på Gud
Prædiken skal indgå i en samling af hele gudstjenesten
Prædiken er bindeleddet mellem Guds ord og vor nutidssituation
Oversættelse/forklaring til nutidige ord fra salmer og tekster

Ordet

Den liturgi vi har nu indeholder både teologi og traditioner

Prædikenen som eksistensmeddelelse

Udlægning af evangeliet hvor vi som oftest kan relatere til dagligdagen, så man kan tage det med hjem

Åbner op for forståelsen af ting man ikke har hørt før

Man kan sige, at alle nævnte elementer er vigtige – og at det er vigtigt at der er sammenhæng Prædikenen

bliver vigtig fordi den skal skabe sammenhængen

Det er vigtigt at prædikenen er loyal overfor teksterne

Prædiken skal samtidig give ”noget med hjem” til hverdagen

Der skal være tydelig tråd mellem tekst og prædiken. Og prædikanten skal selv være nærværende – prædike for ”sig selv”

Vigtigt med både dom og nåde

Højdepunktet for gudstjenesten

Åbner for noget, som jeg kan tænke videre på

Gudstjenesten/prædikenen skal vække håb og tro, være noget som man kan forstå

Den betyder rigtig meget – af dagens tekst taler ind i vores hverdag og bliver vedkommende

Prædikens betydning i gudstjenesten afgøres af samspillet mellem præst og menighed

Hvis aktualitet + eksistentielt, så har prædikenen betydning

Aktualitet griber fat i aktuelle ting, der sker i det omgivne samfund

Når Guds ord følger med ud i det daglige liv og skaber relation mellem kirke og dagligdag

❖ Hvad betyder bønner?

Fortæller hvor vi er i gudstjenesten

De fylder for meget i den form de har nu – kan erstattes af mere aktuelt prægede bønner eller stilhed

Bønner er direkte henvendelse til Gud

Bønner betyder håb, taknemmelighed

Bønner er meget vigtig for gudstjenesten – den er uundværlig

Fadervor er mest til hverdag – privat brug – udenad – bliver nemt en remse, når den er i fællesskab i gudstjenesten

En bøn, der tager hverdagsting op er god

Bønnerne i gudstjenesten kan give ord som lyser op i f.eks. sorg

Bøn i gudstjenesten kan lære én hvordan man kan bede – oplevelse af fællesskab og sammenhold

Aktuelt perspektiv

Drøftelse af om der er for mange bønner i gudstjenesten. Ind- og udgangsbøn kan evt. synges, men er også dejligt genkendelige

Kan være med til at skabe sammenhæng gennem hele gudstjenesten fra indledningskollekt og frem

Et udtryk for samtale med Gud

Fadervor er afgørende! Genkendelig

De andre bønner er et ritual, som præsten beder. I Fadervor er jeg aktiv. Jeg får lov at sige den

Rum for stilhed, eftertænksomhed, fællesskab, tryghed, anerkendelse af at der er noget større end én selv

Bønner er ret intim og personlig

Ro, taler til Gud -> indhold må variere f.eks. Lissner, Seidelin.... -> Kirkebøn kan blive for meget og for lidt

Fællesskab og ensomheden

Fælle udtryk for menighedens tro og svar på forkyndelse

❖ Hvad betyder bibellæsninger?

Forkyndelsen tager udgangspunkt i bibellæsningerne

For alle/overalt -> Fællesskab

Grundlaget for gudstjenesten. Det, der binder grundlaget op for gudstjenesten

Meget væsentlig, da kirken er det eneste sted bibellæsning foregår

Bibellæsning giver et alternativ til den moderne verden om at mennesket skal optimere sig – i

bibellæsninger er man god nok, som den man er
En tekst som præsten bruger som bindeled til vor nutid
Guidning til mig og min opførelse. Prøver at relatere mig selv i teksten
Mødestedet med Gud (også vanskelige tekster)
Et udtryk for at Biblen har en sammenhæng – der er en rød tråd
ingen gudstjenester uden bibellæsningerne/evangeliet ”holder os på sporet”
Betyder meget. Godt at de Gammeltestamentelige læsninger er en del af gudstjenesten
Går hen over hovedet på kirkegængere ind i mellem
Genkendelighed, smukke tekster
Selve højtlesningen af teksten er vigtig!
Det er som om, der er mange lange tekster. Ikke kirkevante kan få stor grund til at stå af. Især GT-tekster
kan komme til at stå uformidlet. Måske afskrække folk. Men GT er tit vigtig og kan ikke undværes – evt.
introduktion
Teksterne kan opleves som direkte tale fra Gud. Løfte
Læsningerne har en særlig pondus og værdi
Kan opleves som uforståelige og svært tilgængelige -> håb om at præsten vil forklare
Evt. epistel som udgangslæsning
Både Gammel og Ny Testamente er vigtige
Nogle i gruppen har det lidt svært med GT
Vi talte om at det ang. synet på Bibelen er godt, at vi i Danmark har haft Grundtvig
Den bibellæsning, der betyder mest er prædiketeksten; de to øvrige læsninger kan opleves løsrevne
At kunne forstå tekstlæsningen er vigtigt

❖ Hvad betyder musikken og sangen?

Menigheden får lov selv at udtrykke sig i sangen, især de nye salmer der fortæller så man nemmere
identificerer sig
Musikkens stemningsskabende -> gudstjenesteskabende karakter
Det betyder utrolig meget
Sangen binder os sammen som menighed
Salmesangen som lovsang til Gud
Sangen kan noget som det talte ord ikke kan. Her bliver menigheden aktivt deltagende
Musikken er vigtig for at skabe stemning og atmosfære og kan gøre det højtideligt
Det betyder meget at have en dygtig organist
Den er fællesskabende. Underbygger temaerne
Musik vækker følelser, at synge løfter op
Efterhånden med erfaringen og livet kan salmer få stærkere betydning
Salmerne forkynder og man har selv forkyndelsen ”i munden” når man synger
I salmerne kan man blive ved med at have trosliv trods demens
Salmer og sang er glæde
1 ny salme – månedens salme
Kendte salmer vigtigt
Hjertesproget
Med til at skabe sammenhæng med teksterne/bønnerne
Præludium sætter stemningen (ro)
Postludium – glædesmarkering
Gud kommer til os: vi svarer med sang og musik
Medinddragelse og styrkelse af fællesskabet
Musikken skaber fællesskab
Kan være inkluderende og ekskluderende på samme tid
Sangen kan være medvirkende til at oversætte de til tider svære tekster

Sangen er muligheden for at jeg kan deltage i fællesskabet
Organisten/musikledsagelsen er vigtig!
Tonehøjden skal afpasses efter deltagelsen
Rød tråd fra prædikenen gennem hele gudstjenesten
En uundværlig del af gudstjenesten
Salme/sang giver menigheden mulighed for at have en aktiv par af gudstjenesten
Salmer er en anden måde at udtrykke sig på end bøn og læsning
Salmesang er en stabil del af gudstjenesten
Menigheden er med – Luther
Farver, skaber grundstemningen
Genkendelighed og nyt
Betyder meget, at musikken er genkendelig. Menigheden bliver koblet af, hvis der ikke er kendte salmer

❖ **Hvad betyder rummet?**

Rummene har en stor betydning for stemningen i gudstjenesten
Højtideligheden er vigtig -> orden i ritual + rum/ydre rammer
Det er et defineret sted, hvor man kan samle tanker om Gud
Symboler, altertavle, døbefont, kors
Rummet minder os om Gud
Vi mærker, om der er rart at være = om der er koldt, muggen lugt eller om der er smukt. Stilen osv. Er mindre vigtig
Hvordan rummet tager imod mig
Fælles fokus
Tryghed
Rummet forkynder også evangeliet
Rummet betyder ikke alt alene, først når det rummer ordet, sangen og musikken, men man kan glæde sig over det
Rigtig meget, led i en kæde, spirituelt rum
Det kirkerum man kender betyder utrolig meget. Og at det har høje loft og orglet. Det gamle kirkerum der "ånder" af historien og generationer
Når man går ind i kirkerummet så ved man "hvor" man er og hvad man søger
Skønheden er vigtig. Der skal være ro på billeder og udsmykning. Klassisk æstetik
Fred
Symbolerne forkynder og gør en klar til gudstjeneste – skaber andagt
Vi fornemmer fortiden, traditionen og slægtens gang i rummet
Vigtigt, at rummet er bygget til gudstjeneste, og ikke er som en dagligstue
Vigtigt at bevare rummet som det sted, vi møder det hellige
Rummets særlige karakter og den respekt/andagt det vækker at være i rummet
Her er Gud tilstede – jf. GTs beskrivelse af at være i nærheden af Gud

Kan noget med fordel ændres til det bedre

Nogle af præstens opgaver kunne bredes ud på andre personer (for at give præsten bedre vilkår til bl.a. gudstjenesten)

Involvere frivillige til at byde velkommen, lave kaffe, bede en bøn, hjælpe med at dele ud til altergang, aktivere børn

Synliggøre "legens regler" (via skærm, indlæg i salmebog, folder, PowerPoint)

Vi skal give kirkegængerne "krykker"/"stillads" til at kunne deltage fuldt ud (tror ingen vil melde sig ud af fællesskabet – de ved bare ikke hvad og hvornår)

Vi er tilfredse med de nuværende rammer og ritualer og muligheder
Epistlen kunne være lige før velsignelsen
Nadverritualet kunne godt genovervejes
Ikke meget skal ændres, hvis noget overhovedet
Ikke noget
Dåbsforældre siger takkebøn
De gamle salmer skal bruges og gives videre
Man kunne indlægge korte forklarende introduktioner til læsningerne – især dem fra GT
Godt at vi også skriver nye salmer og bruger dem i gudstjenesten
Man kunne øve salmer før gudstjenesten
Vigtigt at blive ved med at skrive nye bønner, som har et nutidigt sprog
Hvis noget skal ændres, skal det ske ud fra en teologisk overvejelse og gennemtænkes teologisk, og ikke fordi vi vil lefle for folk
Rart at blive budt velkommen
Postludium skal løfte stemningen
En gang i mellem kan man ændre musikvalget under gudstjenesten i forbindelse med eftermiddagsarrangement
Drop indgangs- og udgangsbøn
Bibellæsning inddrages i prædiken når det er muligt
To minutters ro (refleksion) efter prædiken
Meddelelser efter sidste salme
Evt. vekselbøn efter en bøn svarer lægfolket: "Herre hør vor bøn"
Skrive en overskrift over gudstjenesten – og lave bedeemner ud fra det
Færre bønner – minus ind- og udgangsbøn.
Nutidig kirkebøn
Frit ritual ved "Børnegudstjeneste på højmessens plads"
Velkomst -> øget brugervenlighed og dagens emne
Salmer – indsyngning af nye salmer
Færre læsninger – max 2 læsninger. Paulus i ny oversættelse
At lægmanden får mere øjnene op for sin rolle i den liturgiske del. Korsvarene bekræfter hvad præsten siger – f.eks. Amen
Lægmandslæsninger
Gør kirkebønnen mere levende frem for standarden. Mulighed for stille bøn
Evt. klaver i stedet for orgel ved nogle gudstjenester
Sange udenfor salmebogen som supplement
Stående altergang eller kontinuerlig altergang
"Gøre fyldest" er fyld – hellere absolution
C-ritualet i altergang bør være ens alle steder
Ind- og udgangsbøn kan tages væk
Herren være med jer hører bedst til lige før velsignelsen
Revision af tekstbeskæringerne og udvalget af tekster fra det gamle testamente
Grundlæggende synes vi ikke, at vi skal røre ved liturgien
Salmem tempo / spil / rolle..... snak med organisten
Uddannelse af kirkens personale (præst, organist, betjening
Fastholdelse af ritual og liturgi (tekster osv.)
Traditionelle rammer bør opretholdes
Præsten står for indholdet
Organistens musikalske kompetence skal bruges mere
Tak, men nej tak! – Vi vil gerne bevare højmessens liturgi

Gruppesamtale – om dåb (4 grupper)

Hvad betyder det for dig, at du er døbt?

Del af menighed

Tilhører Gud

Huskekage: indgang og udgang

Tilsagn: løfte – liv og død

Til hørsforhold

Tradition: forædres valg

Medlem af folkekirken.

P. G. Lindhardt "Jeg har aldrig forvekslet kirken med Guds rige. Jeg har aldrig bildt mig ind, at den der ikke bli'r døbt, er afskrevet fra Guds rige.

Tradition

Mit liv er lagt i Guds ånd

Du deler ansvar med Vorherre

Frelsesaspekt

Vi er med i et fællesskab med menighed og Gud

Mine/vores forældre har givet os med, at vi skal den vej (retningsmarkør)

Jeg har lov til at tro, at jeg er frelst

Dåb symbol på, at hvis alt ramler, har jeg et ståsted

Dåb er en grundlæggende værdi

Der bliver man kristen (fra engelsk recristing)

Får værdigrundlag med fra kirken

Dåb er vores forældres valg og fundament, så det er lettere at vælge at blive konfirmeret

Gud trækker ikke noget tilbage, hvis du ikke bliver konfirmeret

Dåben er en anderkendelse af at være god nok som menneske

At mine forældre har taget et kærligt valg for mig. En kærlighedshandling

En erfaring af at være født/døbt ind i et fællesskab

At Gud har taget ansvar for mit liv. Gud har taget imod mig

I kærlighed fra mine forældre

Pladsbillet til himlen, som jeg kan indløse

Givet ind i et fællesskab som jeg nødtigt vil være foruden

Tradition

En del af et at være kristen

Sat ind i en tusind år gammel tradition -> At kristendommen kom til verden.

I taknemmelighed for dem som gik forud

Stor trøst at vide at dåben betyder at Gud aldrig opgiver mig

Hvad betyder det for dig, om børn i din familie bliver døbt?

Det er vigtigt for mig. Jeg ville blive ked af det hvis nogen fravalgte det.

Vigtigt at de er med i Guds flok

Jeg mener at alle børn er Guds børn uanset dåben, men dåben betyder alligevel meget. Tradition og fest og glæde. Dåben er en tilkendegivelse af at man vil høre til. Det er jo også et mysterium

Vigtigt for mennesker at kunne se tilbage på Guds løfte

Vigtigt at tage imod som gave

Betydning i forhold til det at give kristendommen videre – arv og tradition

Måske skulle vi være bedre til at formidle betydningen af dåben. At folde kristendommen ud også som hvad den betyder i levet liv.

Gud er større end sakramenterne, det er også vigtigt at sige højt

Gud er skaber af alt og alle muligheder

Vi skal ikke som mennesker vurdere døbte/udøbtes adgang til frelse

Det betyder alt

Ved at døbe sine egne børn og de vælger at døbe deres børn, så har jeg valgt rigtigt

Det er en tradition

Vi skal bestemme om vores børn skal døbes, fordi vi er de voksne. De kan selv vælge at melde sig ud, hvis de vil, når de bliver voksne

Betryggende at der er faddere ved dåben. En forsikring på værdier

Vigtigt, blufærdighed

De skal ikke sættes overfor beslutningen ved konfirmationsalderen

For nogen er det ligegyldigt, for andre vigtigt

Meget

Ritual/tradition bæres videre

Ansvar

Tilføjet af en gruppe:

Hvad er en god dåb?

Undgå remse

Gruppesamtale – om nadver (5 grupper)

Anekdoter:

En pige på 6 år er med til allehelgensgudstjeneste og nadveren undervejs.

Efter gudstjenesten spørger pigen sin mor "Hvorfor så alle folk så sure ud, da de gik til nadver?" Moren har ikke lige noget svar, men på vej ud af kirken møder de et ældre ægtepar, de kender, og moren siger til dem: Min datter synes, at alle der gik til nadver ved gudstjenesten så meget sure ud, hvordan tror I, det kan være?

Den ældre dame bøjer sig ned til datteren, peget på sit hjerte og siger: Jeg var ikke sur, men tænkte på alle dem, som jeg i mit hjerte bar med op til alteret.

Hvad har du "med", når du går til alters?

Forskelligt fra søndag til søndag

Ønsket om aktivt at modtage invitationen til nadverfællesskabet

Friheden til at være den du er

Fællesskab, sammenhold, sammenknytning med Jesus/Gud -> Verdensfællesskab -> Lighed -> Glæde

Højtidelighed/andægtighed

Børn? – gerne, nadver for alle

"tegnet" -> befrielsen man tager med sig

roen før/under/efter

Forventning om et møde

Vores syndebyrde

Spørgsmålet er i hvilket omfang nadveren/ritualet skal være hermaneutisk eksplicit eller det fungerer alene ved udførelsen

Fællesskab

Synden – ønske om tilgivelse og tak

Frit for mod og styrke

Det er en del af gudstjenesten
Et ønske om at blive mødt af Gud
Bede om tilgivelse
Har sine synder med til nadver
Bekymringer og sorg
Brug for at få støtten i fællesskabet

Forklaring / svar:

En mindre dreng er med til nadver. Præsten siger ved uddelingen "Dette er Jesu Kristi blod", og drengen spørger meget overrasket "Er det virkelig rigtig blod?"

Hvad skal præsten svare?

Nej, men det er symbolet på blod / Jesu blod

Det er ikke rigtig blod – symbolet forklares

Det er saftevand/vin

Ja

Det forbliver brød, vin/saft - > men det er "troens hemmelighed" at det er legeme og blod - > oplevelse af Jesu legeme

Velsignet vin + brød -> specielt herfra

Nej, det er stadig saftevand/vin, men det har en dybere betydning. Når vi spiser det, kommer Gud helt tæt på dig/os, og du/vi kommer helt tæt på ham.

Hvorfor døde Jesus?

For at sone vore synder

Fordi Han (Kristus) har taget det på sig, som adskiller os fra Gud

Jesus er en historisk person

Ved Jesus viser Gud sin kærlighed

Gud viser gennem Jesus hvem han er

Gennem Jesu død overvindes vores død

OPSTANDELSE

Han går hele vejen for os

Han tager vores synder på sig

Han gi'r os håb

Han døde for at kunne genopstå

Bane vejen til himlen for os

For at vi kan gå fri/lægge vores bagage/byrde